

אור חוזר

מראה ללא ציפוי

אסירי נטפי מים, אין אנו אלא חיות־תמיד. רצים אנו ברחובות בלי המולה וכרזות־קסם לא יקסימונו עוד. למה איפוא, התלהבויות גדולות שבירות אלה, קפיצות חדווה נואשות אלה? אין אנו יודעים אלא כוכבים מתים; אנו צופים פנים; ואנו נאנחים מהנאה. פינו יבש מפלאזות חול עזובות ועינינו תרות בלי תכלית ובלי תקווה. רק בתי־קפה אלה, שאליהם אנו מתכנסים כדי לשתות משקאות קרים אלוהוליים מהולים והשלחנות מאובקים שם יותר ממדרכות עם צללינו המתים של אתמול. לפרקים חובקת אותנו הרוח בידיה הגדולות הקרות ומצמידה אותנו אל העצים גזורי־שמש. כולנו צוחקים, שרים, אך איש לא יחוש הולם לבו. הקדחת עזבתנו. בתי נתיבות נפלאים לא יתנו לנו עוד מקלט לעולם: המסדרונים הארוכים מטילים בנו פחד. צריך איפוא, כדי לחיות, לחנוק רגעים תפלים אלה ותקופות לובשות קרעים. אהבנו פעם שמשות של שלהי השנה, מישורים שם זרמו מבטינו כמו נהרות רוגשים של ילדותנו. עתה אין אלא הבהובים ביערות המאוכלסים יותר מדי חיות חסרות־שחר וצמחים ידועים מדי.

ערים שלא רצינו עוד לאהוב מתות הן. התבוננו סביבכם: רק רקיע וגושי קרקע גדולים בלתי ברורים שהחלונו לבסוף לשנאם. אצבענו נוגעת בכוכבים רכים שמילאו פעם את חלומותינו. למטה, נאמר לנו, יש עמקים מופלאים: רכיבות על סוס שאבדו לעולם במערב רחוק זה המשעמם כמו מוזיאון.

כשהצפרים גדלות ומתחילות במעופן לתמיד, הן ממריאות בלי צעקה והרקיע המפוספס אינו מהדהד עוד מקריאתן. הן עוברות על פני אגמים, ביצות פוריות; כנפיהן מטות עננים נרפים מדי. אסור לנו אפילו לשבת: פורץ הצחוק ועלינו לזעוק בקול רם את כל חטאינו. הערב אנו השנים מול נהר זה העולה על גדותיו מיאושנו. אין אנו יכולים אפילו לחשוב. מלים נעקרו מפינו המעוות ואם אנו צוחקים, עוברים־ושבים מסבים את ראשם, נבהלים ונכנסים לביתם מיד. אין יודעים לבוז לנו.

מחשבותינו על ניצוצי הברים, על בלים גרוטסקיים בבתי חרבות אלה, שם עזבנו את היום. אך אין דבר המדכדך יותר מן האור הזה המפכה ברוך על גגות בחמש בבוקר, רחובות נסוגים חרישית והבולוורים מתנערים: הלך מאחר מחייך על ידנו. הוא לא ראה עינינו מלאות סחרחורת והוא עובר בחשאי. המולת עגלות החלבנים מפריחה תרדמתנו והצפרים ממריאות לרקיע לבקש מזון אל.

גם היום (אך אימתי ייגמרו חיים מוגבלים אלה) נלך לבקש ידידים ונשתה אותם יינות. עוד יראונו באותן מרפסות של קפה.

רחוק הוא זה היודע להשיב לנו חדות־נפש נחשונית. הוא מניח לימינו השחוקים לאזול ואזנו אטומה למוצא פינו. "האם שכחת את קולותינו עטויי להט ותנועותינו המופלאות? האם לא יטלטלו אתכם עוד חיות מארצות חפשיות ומימים נטושים? אני רואה עדיין מאב־קים ומארות אדומות המחניקים אותנו. ידידי היקר, מדוע אינך רוצה לומר דבר על זכרונותיך הסתומים?" אויר שנשמנו אתמול, שוב אינו בר־נשימה. לא נשאר אלא להביט ישר נכחך או לעצום את העיניים: אם נסב ראש, תאחזנו סחרחורת.

לוחות מסע בלתי פוסקים ומסעות גמורים, האמנם יכולים אנו להתוודות בהם? נופים שופעים הורישו לנו טעם מר בשפתים. כלאנו בנוי ספרים אהובים, אך אין אנו יכולים עוד לברוח על נפשנו בגלל כל הריחות הנלהבים המרדימים אותנו. הרגלינו, הפילגשים הנת־עבות, קוראים לנו: אלה הם צהלות חטופות, שתיקות כבדות עוד יותר, הכרזות שכה אהבנו בזות לנו עתה. גון היום, לילות נמשכים, האם גם אתם תעזבונו?

בת צחוק עצומה של ארץ כולה לא סגי לנו: דרושים לנו מדבריות גדולים ביותר, ערים בלי פרברים, וימים מתים.

החלון הכרוי בבשרנו נפתח אל לבנו. נשקף בו אגם רחב ידיים שם יורדות לנו בצהרים שפיריות חומות־זהובות וריחניות כפרחי אדמונית. האם ראית עץ גדול זה שבו החיות ראות את עצמן: תקופות על תקופות משקים אנו אותו לרוויה. גרונו יבש מקש ומאפר. גם יצחקו, אך אין להביט שעה ארוכה בלי משקפת. הכל יכולים לעבור במסדרון עקוב דמים זה אשר בו דבקים פשעינו ותמונות מרהיבות, אשר בהן אמנם שולט האפור.

אין אלא לפתוח ידינו וחזנו כדי להיות ערומים כמו יום שמש זה. "אתה יודע כי הערב יש לבצע פשע ירוק. אינך יודע כלום, ידידי המסכן. פתח דלת זו לרווחה ותאמר כי לילה גמור בחוץ, כי היום מת בפעם האחרונה".

מתוך "שדות מגניטיים", ברטון־סופו (תרגום ע. ז).